

Halfjaar- bericht 2016

Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2016

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	6
Geconsolideerde balans	7
Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	8
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	9
Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen	10
Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers	11
1 Grondslagen voor de financiële verslaggeving	11
2 Waarderingsgrondslagen	12
3 Seizoenspatroon van de activiteiten	12
4 Gesegmenteerde informatie	12
5 Bedrijfscombinaties	14
6 Financiële lasten	14
7 Belastingen	14
8 Activa aangehouden voor verkoop	14
9 Afgeleide financiële instrumenten	15
10 Groepsvermogen	16
11 Rentedragende schulden	16
12 Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	17
13 Kasstroom uit investeringsactiviteiten	17

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2016	Eerste halfjaar 2015
Opbrengst energielevering, -transport en energie gerelateerde activiteiten		1.962	2.254
Inkoop energie, transport en energie gerelateerde activiteiten		1.068	1.407
Brutomarge		894	847
Overige opbrengsten		114	109
Brutomarge en overige opbrengsten		1.008	956
Personeelsbeloningen		190	206
Uitbesteed werk en andere externe kosten		354	277
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa		216	224
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties immateriële vaste activa		17	17
Overige bedrijfskosten		16	14
Bedrijfskosten		793	738
Bedrijfsresultaat		215	218
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures		3	7
Financiële baten		2	6
Financiële lasten	6	-37	-40
Resultaat voor belastingen		183	191
Belastingen	7	-44	-47
Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten		139	144
Resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		-	-
Resultaat na belastingen		139	144
Resultaatverdeling:			
Resultaat toe te rekenen aan houders achtergestelde eeuwigdurende obligatielening Eneco Holding N.V. (na belastingen)		6	6
Resultaat toe te rekenen aan minderheidsaandeelhouders		-	-1
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouders Eneco Holding N.V.		133	139
Resultaat na belastingen		139	144

Geen accountantscontrole toegepast.

Geconsolideerde balans

x € 1 mln.	Toelichting	30 juni 2016	31 december 2015	30 juni 2015
Vaste activa				
Materiële vaste activa		7.408	7.487	7.696
Immateriële vaste activa		303	315	325
Financiële vaste activa		254	292	245
Totaal vaste activa		7.965	8.094	8.266
Vlottende activa				
Activa aangehouden voor verkoop	8	334	325	15
Immateriële activa		16	23	19
Vorraden		61	71	81
Handelsdebiteuren		508	604	609
Overige vorderingen		172	196	215
Afgeleide financiële instrumenten	9	167	221	119
Liquide middelen		302	367	133
Totaal vlottende activa		1.560	1.807	1.191
TOTAAL ACTIVA		9.525	9.901	9.457
Groepsvermogen				
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders Eneco Holding N.V.	10	4.815	4.845	4.767
Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening		509	501	509
Minderheidsbelangen		3	4	4
Totaal groepsvermogen		5.327	5.350	5.280
Langlopende verplichtingen				
Personeelsvoorzieningen		28	34	30
Overige voorzieningen		81	82	82
Uitgestelde belastingverplichtingen		423	431	424
Afgeleide financiële instrumenten	9	74	141	119
Rentedragende schulden	11	1.789	1.789	1.782
Overige schulden		470	438	428
Totaal langlopende verplichtingen		2.865	2.915	2.865
Kortlopende verplichtingen				
Passiva aangehouden voor verkoop	8	20	18	3
Personeelsvoorzieningen		7	8	2
Overige voorzieningen		3	5	16
Afgeleide financiële instrumenten	9	110	164	94
Rentedragende schulden	11	228	54	56
Actuele belastingverplichtingen		51	87	54
Handelscrediteuren en overige schulden		914	1.300	1.087
Totaal kortlopende verplichtingen		1.333	1.636	1.312
TOTAAL PASSIVA		9.525	9.901	9.457

Met uitzondering van 31 december 2015 geen accountantscontrole toegepast.

Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

x € 1 mln.	Eerste halfjaar 2016	Eerste halfjaar 2015
Resultaat na belastingen	139	144
Niet-gerealiseerde resultaten die niet via de winst- en verliesrekening worden afgewikkeld		
Aanpassing reële waarde netwerken gereguleerd	-25	-
Niet-gerealiseerde resultaten die wel via de winst- en verliesrekening worden afgewikkeld		
Translatieverschillen	-30	34
Ongerealiseerd resultaat kasstroomafdekkingen	-11	19
Uitgestelde belastingverplichtingen kasstroomafdekkingen en afdekking netto-investering in buitenlandse entiteiten	-	-5
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-66	48
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	73	192
Resultaatverdeling:		
Houders achtergestelde eeuwigdurende obligatielening Eneco Holding N.V. (na belastingen)	6	6
Minderheidsaandeelhouders	-	-1
Aandeelhouders Eneco Holding N.V.	67	187
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	73	192

Geen accountantscontrole toegepast.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2016	Eerste halfjaar 2015
Resultaat na belastingen		139	144
Aanpassingen voor:			
Totale aanpassingen voor kasstroom uit bedrijfsoperaties		83	19
Totaal van ontvangen dividend van geassocieerde deelnemingen, betaalde en ontvangen rente en betaalde vennootschapsbelasting		-124	-75
Kasstroom uit operationele activiteiten		98	88
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	13	-232	-359
Dividendbetalingen	10	-98	-104
Wijziging in belang minderheidsdeelnemingen		-	1
Mutatie in langlopende rentedragende schulden	11	168	-29
Mutatie in overige kortlopende rentedragende schulden	11	-1	-70
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		69	-202
Mutatie liquide middelen		-65	-473
Saldo liquide middelen per 1 januari		367	606
Saldo liquide middelen per 30 juni		302	133

Geen accountantscontrole toegepast.

Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders Eneco Holding N.V.

x € 1 mln.	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio-reserve	Herwaarderings-reserve	Reserve translatie-verschillen	Reserve kasstroom afdekkingen	Ingehouden resultaten	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen	Achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	Minderheids-belangen	Totaal groeps-vermogen
Per 1 januari 2015	497	381	821	23	- 35	2.791	205	4.683	501	4	5.188
Totaal niet-gerealiseerde resultaten in het eerste halfjaar 2015, rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	- 20	34	14	20	-	48	-	-	48
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2015	-	-	-	-	-	-	139	139	6	- 1	144
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-20	34	14	20	139	187	6	-1	192
Winstbestemming 2014	-	-	-	-	-	102	- 102	-	-	-	-
Dividend met betrekking tot 2014	-	-	-	-	-	-	- 103	- 103	-	-	- 103
Kapitaalstorting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Per 30 juni 2015	497	381	801	57	-21	2.913	139	4.767	509	4	5.280
Totaal niet-gerealiseerde resultaten in het tweede halfjaar 2015 rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	- 22	- 12	40	22	-	28	-	-	28
Resultaat na belastingen tweede halfjaar 2015	-	-	-	-	-	-	57	57	6	1	64
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-22	-12	40	22	57	85	6	1	92
Vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	- 16	-	- 16
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Aankoop belang minderheidsaandeelhouders	-	-	-	-	-	- 8	-	- 8	-	-	- 8
Reclassificatie	-	-	-	-	-	1	-	1	-	- 1	-
Per 31 december 2015	497	381	779	45	19	2.928	196	4.845	501	4	5.350
Totaal niet-gerealiseerde resultaten in het eerste halfjaar 2016, rechtstreeks verwerkt in het groepsvermogen	-	-	- 44	- 33	- 8	19	-	- 66	-	-	- 66
Resultaat na belastingen eerste halfjaar 2016	-	-	-	-	-	-	133	133	6	-	139
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-44	-33	-8	19	133	67	6	-	73
Winstbestemming 2015	-	-	-	-	-	98	- 98	-	-	-	-
Dividend met betrekking tot 2015	-	-	-	-	-	-	- 98	- 98	-	-	- 98
Belastingen vergoeding achtergestelde eeuwigdurende obligatielening	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Reclassificatie	-	-	-	1	-	-	-	1	-	- 1	-
Per 30 juni 2016	497	381	735	13	11	3.045	133	4.815	509	3	5.327

Met uitzondering van 31 december 2015 geen accountantscontrole toegepast.

Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

1. Grondslagen voor de financiële verslaggeving

1.1 Algemene informatie

Eneco Holding N.V. ('de vennootschap') is een structuurvennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd te Rotterdam en houdstermaatschappij van dochterondernemingen, deelnemingen in joint operations en joint ventures alsmede geassocieerde deelnemingen (als groep aangeduid als 'Eneco', 'Eneco Groep' of 'Groep').

Eneco Groep richt zich enerzijds op innovatieve energiediensten en producten. Hiermee kunnen klanten energie besparen, zelf of samen duurzame energie opwekken en energie terugleveren aan het energienet. Anderzijds verzorgt Eneco het transport van energie (elektriciteit, gas en warmte). Vanuit haar missie 'duurzame energie voor iedereen' investeert Eneco Groep in de verdere verduurzaming van de energieketen met als doel energie ook op langere termijn schoon, leverbaar en betaalbaar te houden voor onze klanten. Eneco is behalve in Nederland ook actief in België, Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

De belangrijkste strategische samenwerkingsverbanden betreffen deelnemingen, participaties en lidmaatschappen in windparken, zowel onshore als offshore, in start-ups en in coöperaties. Daarnaast neemt Eneco ook deel in de energiecentrale Enecogen VOF en in Groene Energie Administratie B.V. (Greenchoice).

Voor meer informatie over de samenstelling van de Groep wordt verwezen toelichting 4 'Gesegmenteerde informatie'.

Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen opgenomen in miljoenen euro.

De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' waarbij de geconsolideerde balans, het geconsolideerde kasstroomoverzicht en het geconsolideerd mutatie-overzicht groepsvermogen in verkorte vorm zijn gepresenteerd. Deze cijfers dienen te worden gezien in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening 2015 van Eneco Holding N.V. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de per 31 december 2015 geldende International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Commissie, en Titel 9 Boek 2 BW.

Deze halfjaarcijfers zijn geautoriseerd voor publicatie door de Raad van Bestuur op 4 augustus 2016.

1.2 Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2016

De volgende wijzigingen in bestaande IFRS-standaarden die door de Europese Commissie zijn goedgekeurd per 1 januari 2016, zijn relevant voor Eneco en zijn in voorkomende situaties toegepast bij het opstellen van deze halfjaarcijfers:

- IFRS 11 'Joint Arrangements': dit betreft een wijziging die aangeeft dat als een joint operation een 'business' betreft, de investering in die joint operation als een business combination volgens de principes van IFRS 3 'Business Combinations' verwerkt moet worden. Dat betekent dat alle activa en passiva tegen reële waarde worden opgenomen en, indien van toepassing, ook goodwill wordt verantwoord; in de eerste helft van 2016 heeft zo'n transactie niet plaatsgevonden;
- IAS 1 'Presentation of financial statements': dit is de eerste wijziging van deze standaard in het kader van het IASB-project 'Disclosure Initiative' dat gaat over de herziening van de toelichting in de jaarrekening. Met deze wijzigingen is in algemene zin rekening gehouden bij het opstellen van deze halfjaarcijfers en betreffen onder meer:
 - Materialiteit en aggregatie: het is een entiteit niet toegestaan om belangrijke informatie achterwege te laten in de jaarrekening door bijvoorbeeld het aggregeren van materiële en niet-materiële informatie of door bepaalde materiële posten te aggregeren die verschillend van aard/functie zijn; een specifieke toelichting hoeft niet te worden opgenomen als de informatie daarin niet materieel is, ook al schrijft een andere IFRS-standaard voor om dat punt toe te lichten;
 - Verduidelijking in de standaard inzake het al dan niet opnemen van een apart line item in de balans en winst- en verliesrekening (inclusief het overzicht met de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten);
 - Overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten: duidelijker opnemen wat in het overzicht met de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten het aandeel is van deelnemingen die volgens de 'equity method' zijn verwerkt (joint ventures en geassocieerde deelnemingen);
 - Opnemen van toelichtingen: entiteiten hebben flexibiliteit bij het opzetten van de structuur van de toelichtingen in de jaarrekening en deze wijzigingen geven aan hoe een systematische volgorde van de toelichtingen bepaald moet worden.

Overige nieuwe IFRS-standaarden, wijzigingen in bestaande standaarden en nieuwe interpretaties die op latere boekjaren van toepassing zullen zijn en/of nog niet zijn goedgekeurd door de Europese Commissie en/of niet relevant zijn voor Eneco, zijn niet nader toegelicht in dit halfjaarbericht.

2. Waarderingsgrondslagen

2.1 Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen en de grondslagen voor consolidatie van de halfjaarcijfers zijn consistent met de beschreven grondslagen in de jaarrekening 2015, met uitzondering van mogelijke invloeden van nieuwe of gewijzigde standaarden en interpretaties zoals vermeld in onderdeel 1.2 'Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden 2016'.

2.2 Schattingen, aannames en veronderstellingen

Voor het opmaken van deze halfjaarcijfers zijn schattingen, aannames en veronderstellingen gehanteerd die van invloed zijn op verantwoorde bedragen en op de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Dit betreft in het bijzonder de opbrengst van verkopen aan kleinverbruikers, de gebruiksduur van materiële vaste activa, de bepaling van de reële waarde van de relevante activa en verplichtingen, bijzondere waardeverminderingen van activa en de omvang van voorzieningen. De schattingen, aannames en veronderstellingen die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Schattingen, aannames en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Schattingswijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien indien de wijzigingen alleen op deze periode betrekking hebben.

Indien de schattingswijziging tevens betrekking heeft op toekomstige perioden vindt wijziging prospectief plaats in de hiervoor relevante perioden. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen, aannames en veronderstellingen zijn hierna opgenomen bij de toelichtingen van de resultaat- en balansposten.

3. Seizoenspatroon van de activiteiten

De levering, distributie en opwekking van energie is seizoensgebonden. In het winterseizoen bestaat een grotere vraag naar energie voor verwarming. In het zomerseizoen ontbreekt deze grotere energiebehoefte en wordt gedeeltelijk gecompenseerd door hogere energiebehoefte voor koeling van gebouwen. De opwekking van elektriciteit is afhankelijk van de vraag en de marktprijzen. De opwekking van duurzame energie is voornamelijk seizoensgebonden. Onder normale omstandigheden is de productie van windenergie hoger in de periode oktober tot en met maart en van zonne-energie in de zomermaanden. De productie van energie uit biomassa toont een stabiel patroon over het jaar.

4. Gesegmenteerde informatie

Bedrijfssegmenten worden onderscheiden in overeenstemming met de bestuurlijke en interne rapportagestructuur van Eneco. De twee grootste bedrijfssegmenten per 1 januari 2016 van Eneco Groep bestaan uit de kernbedrijven: Energiebedrijf Eneco en Stedin. Het bedrijfssegment Energiebedrijf Eneco omvat het inkopen, opwekken, verhandelen en verkopen van elektriciteit, gas en warmte en de aanleg, het onderhoud en het beheer van warmtenetten en advisering. Het bedrijfssegment Stedin betreft de netbeheerder die de gas- en elektriciteitsnetten beheert. In het eerste halfjaar 2016 zijn de activiteiten voor het inrichten van de buitenruimte op het gebied van onder andere openbare verlichting (door het bedrijfs onderdeel CityTec) vanuit het Energiebedrijf overgegaan naar Stedin.

Daarnaast bestaan sinds vorig jaar de bedrijfssegmenten Innovatie waarin alle activiteiten in verband met investeringen in start-ups, innovatieve energieprojecten en strategische partnerships zijn ondergebracht, Energieconsultancy waar de consultancy-activiteiten van Ecofys onder vallen en Infrastructurele diensten dat de activiteiten van Joulz Energy Solutions omvat. Deze drie bedrijfssegmenten zijn niet zelfstandig als een 'rapportage-segment' aan te merken volgens de criteria in IFRS 8 'Operating Segments'. Daarom zijn deze drie bedrijfssegmenten opgenomen in het bedrijfssegment Overige activiteiten dat - gezien de niet-materiële omvang - is verwerkt in de kolom 'Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties' in onderstaande tabellen.

In het resultaat per segment zijn de financiële baten en lasten, het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures en de belastinglast niet opgenomen.

De vergelijkende cijfers voor het eerste halfjaar 2015 zijn - voor zover van toepassing - aangepast naar de nieuwe structuur per ultimo 2015. Tevens zijn de vergelijkende cijfers 2015 aangepast voor de overgang van CityTec naar Stedin in het eerste halfjaar 2016.

4.1 Opbrengsten en bedrijfsresultaat per segment

Eerste halfjaar 2016	Segment Energiebedrijf Eneco	Segment Stedin	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Opbrengsten energielevering, -transport, energie gerelateerde activiteiten en overige bedrijfsopbrengsten	1.490	549	37	2.076
Bedrijfsopbrengsten tussen segmenten	1	7	- 8	-
Inkoop energie en energie gerelateerd en overige bedrijfskosten	- 1.246	- 323	- 59	- 1.628
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en bijzondere waardemutaties	245	233	- 30	448
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	- 117	- 110	- 6	- 233
Bedrijfsresultaat	128	123	- 36	215
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures				3
Financiële baten en lasten				- 35
Resultaat voor belastingen				183

Eerste halfjaar 2015	Segment Energiebedrijf Eneco	Segment Stedin	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Opbrengsten energielevering, -transport, energie gerelateerde activiteiten en overige bedrijfsopbrengsten	1.785	550	28	2.363
Bedrijfsopbrengsten tussen segmenten	1	9	- 10	-
Inkoop energie en energie gerelateerd en overige bedrijfskosten	- 1.577	- 302	- 25	- 1.904
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en bijzondere waardemutaties	209	257	- 7	459
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties op materiële en immateriële vaste activa	- 122	- 112	- 7	- 241
Bedrijfsresultaat	87	145	- 14	218
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures				7
Financiële baten en lasten				- 34
Resultaat voor belastingen				191

Geen accountantscontrole toegepast.

4.2 Balans per segment

Per 30 juni 2016	Segment Energiebedrijf Eneco	Segment Stedin	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Activa				
Activa	4.261	5.243	- 44	9.460
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	64	-	1	65
Totaal activa	4.325	5.243	- 43	9.525
Passiva				
Eigen vermogen en langlopende verplichtingen	3.564	4.659	- 31	8.192
Kortlopende verplichtingen	761	584	- 12	1.333
Totaal passiva	4.325	5.243	- 43	9.525

Per 31 december 2015	Segment Energiebedrijf Eneco	Segment Stedin	Overige activiteiten, niet gealloceerd en eliminaties	Totaal
Activa				
Activa	4.642	5.147	50	9.839
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	61	-	1	62
Totaal activa	4.703	5.147	51	9.901
Passiva				
Eigen vermogen en langlopende verplichtingen	3.491	4.723	51	8.265
Kortlopende verplichtingen	1.212	424	-	1.636
Totaal passiva	4.703	5.147	51	9.901

Met uitzondering van 31 december 2015 geen accountantscontrole toegepast.

5. Bedrijfscombinaties

In het eerste halfjaar 2016 hebben geen materiële bedrijfscombinaties plaatsgevonden die volgens de criteria in IFRS 3 'Business Combinations' toegelicht zouden moeten worden.

6. Financiële lasten

	Eerste halfjaar 2016	Eerste halfjaar 2015
Rentelasten	36	38
Oprenting voorzieningen	1	2
Totaal	37	40

Geen accountantscontrole toegepast.

7. Belastingen

De effectieve belastingdruk bedraagt 24,0% (eerste halfjaar 2015: 24,6%). De daling wordt met name veroorzaakt door minder niet-verrekenbare verliezen ten opzichte van vorig jaar. Door vrijgestelde opbrengsten en het gebruik van fiscale stimuleringsmaatregelen (Energie InvesteringsAftrek) komt de effectieve belastingdruk lager uit dan het nominale tarief voor de vennootschapsbelasting.

8. Activa aangehouden voor verkoop

De activa aangehouden voor verkoop (en de daarmee samenhangende verplichtingen) hadden per 1 januari 2016 enerzijds betrekking op de verwachte verkoop van een deel van de gas- en elektriciteitsnetten van het Segment Stedin en anderzijds op de verwachte verkoop van de helft van onze 50%-deelneming in het te ontwikkelen Belgische offshore windpark Norther (joint operation) van het Segment Energiebedrijf Eneco.

De gas- en elektriciteitsnetten gelegen in de regio's Noordoost Friesland, Amstelland, Kennemerland en Midden Limburg bestaan voornamelijk uit materiële vaste activa. De boekwaarde van deze netten per 30 juni 2016 bedraagt € 328 mln. De hiermee samenhangende verplichtingen bedragen € 18 mln. Er zijn geen indicatoren voor een bijzondere waardevermindering geïdentificeerd. Voor deze materiële vaste activa is € 93 mln. opgenomen in de herwaarderingsreserve, als onderdeel van het eigen vermogen. Het is de verwachting dat deze verkoop in de loop van 2017 zal plaatsvinden.

De activa van Norther bestaan hoofdzakelijk uit geactiveerde ontwikkelingskosten voor de bouw van het windpark. In juni 2016 is overeenstemming bereikt met een investeerder die de helft van onze deelneming in Norther zal overnemen. De verwachting is dat deze getekende transactie in de tweede helft van 2016 zal worden geëffectueerd als aan de opschortende voorwaarden is voldaan. De hiermee samenhangende activa en passiva zijn tegen boekwaarde opgenomen in de balans.

Zoals ook vermeld in de jaarrekening 2015, heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een handhavingsbesluit genomen ten gevolge waarvan de Eneco Groep uiterlijk 31 januari 2017 moet zijn gesplitst. Daartoe heeft Eneco Holding N.V. een splitsingsplan voorbereid en in de eerste helft van 2016 ingediend bij de ACM. De inmiddels van ACM ontvangen reactie op Eneco's splitsingsplan

is nog onderwerp van overleg tussen de ACM en Eneco. Verder is Eneco in afwachting van een schriftelijke reactie van de minister van Economische Zaken (EZ). Daarnaast loopt nog een procedure bij het Gerechtshof van Amsterdam over de vraag of gedwongen splitsing in strijd is met het recht op bescherming van eigendom conform artikel 1 van het Eerste Protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). De strekking van de uitspraak in deze rechtszaak kan mogelijk gevolgen hebben voor de termijn waarop gesplitst zal worden.

Door de hierboven genoemde omstandigheden is per 30 juni 2016 nog niet voldaan aan de criteria in IFRS 5 'Non-current assets held for sale and discontinued operations' om de af te splitsen bedrijfsonderdelen apart te presenteren en toe te lichten in dit halfjaarbericht.

Voor meer informatie over het arrest van de Hoge Raad over splitsing en de gevolgen daarvan wordt verwezen naar toelichting 12 'Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen'.

9. Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten

De specificatie van de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is als volgt (totaal overzicht):

	Per 30 juni 2016		Per 31 december 2015	
	Activa	Passiva	Activa	Passiva
Renteswapcontracten	-	10	-	5
Valutaswapcontracten	36	26	41	73
Energiecommoditycontracten	259	148	356	226
CO ₂ -emissierechtencontracten	6	-	8	1
Totaal	301	184	405	305
Classificatie				
Vlottend / kortlopend	167	110	221	164
Vast / langlopend	134	74	184	141
Totaal	301	184	405	305

Met uitzondering van 31 december 2015 geen accountantscontrole toegepast.

Waardering

Voor de waarderingmethodiek van financiële instrumenten wordt de volgende hiërarchie gehanteerd:

Niveau 1

Onder niveau 1 worden financiële instrumenten verantwoord waarvan de reële waarde is gebaseerd op niet aangepaste marktprijzen van gelijke instrumenten in actieve markten.

Niveau 2

Onder niveau 2 worden financiële instrumenten verantwoord met een reële waarde gebaseerd op marktprijzen of prijsopgaven aangevuld met andere beschikbare informatie. Bij de waarderingmethodiek wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van observeerbare marktprijzen.

De waardering van niveau 2 energiecommoditycontracten is gebaseerd op marktprijzen of prijsopgaven voor liquide perioden voor onderliggende waarden als elektriciteit, gas (title transfer facility), olie-gerelateerde prijzen en emissierechten. Andere contracten worden gewaardeerd middels afstemming met de tegenpartij, in deze afstemmingen worden observeerbare forwardcurves van rente en valuta gehanteerd.

Niveau 3

Onder niveau 3 worden financiële instrumenten verantwoord die zijn gewaardeerd op basis van berekeningen waarin één of meer significante inputfactoren niet zijn gebaseerd op objectieve marktdata.

De hiërarchie van de per 30 juni 2016 op reële waarde gewaardeerde afgeleide financiële instrumenten is als volgt:

Per 30 juni 2016	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Activa				
Energiecommoditycontracten	45	218	2	265
Rente- en valutaswapcontracten	1	35	-	36
	46	253	2	301
Passiva				
Energiecommoditycontracten	-	148	-	148
Rente- en valutaswapcontracten	-	36	-	36
	-	184	-	184

Per 31 december 2015	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Activa				
Energiecommoditycontracten	69	295	-	364
Rente- en valutaswapcontracten	-	41	-	41
	69	336	-	405
Passiva				
Energiecommoditycontracten	-	227	-	227
Rente- en valutaswapcontracten	-	78	-	78
	-	305	-	305

Met uitzondering van 31 december 2015 geen accountantscontrole toegepast.

10. Groepsvermogen

Eneco Holding N.V. heeft in het eerste halfjaar van 2016 voor € 98 mln. dividend ter beschikking gesteld aan haar aandeelhouders (2015: € 102,5 mln.). Dit bedrag is in april 2016 uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Conform de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling (zoals weergegeven in de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2015, paragraaf 2.1 Algemeen – Vreemde valuta), worden de koersverschillen als gevolg van omrekening van de investering in Eneco's activiteiten in het Verenigd Koninkrijk, waarvoor de niet-functionele valuta GBP wordt toegepast, verantwoord in de Reserve translatieverschillen in het eigen vermogen. Voor de kasstromen in de GBP-valuta die naar verwachting met een grote mate van zekerheid vanuit het Verenigd Koninkrijk over de periode 2016-2021 naar Eneco Holding worden gerepatriëerd, is het koersrisico GBP-EUR door middel van derivaten in april 2016 afgedekt en wordt hedge-accounting toegepast. Deze hedge-relatie volgt de principes van kasstroomafdekking conform de grondslagen zoals beschreven in de Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2015, paragraaf 2.12 Afgeleide financiële instrumenten. Deze kasstromen maken voor wat betreft de verwerking van de translatieverschillen geen onderdeel meer uit van de investering zoals hierboven genoemd.

11. Rentedragende schulden

De reële waarde van de leningen per 30 juni 2016 bedraagt € 2.379 mln. (31 december 2015: € 2.083 mln.). De reële waarde van de leningen is benaderd door middel van de contante waarde methode. Hierbij is uitgegaan van relevante markrentetarieven voor vergelijkbare schulden. Daarmee vallen de gegevens voor deze waarderingsberekening onder 'niveau 2' binnen de reële waarde hiërarchie zoals bepaald in IFRS 13 'Fair Value Measurement' (zie toelichting 9 'Afgeleide financiële instrumenten').

In maart 2016 heeft een herfinanciering plaatsgevonden van het windpark Luchterduinen ('joint operation' samen met Mitsubishi Corporation). Daartoe is langlopende non-recourse projectfinanciering aangetrokken voor een totaal bedrag van € 443 mln. (Eneco-deel 50%: € 221,5 mln.) bij Japan Bank for International Cooperation, BNP Paribas Fortis, Mizuho, Sumitomo Mitsui Banking Corporation en Sumitomo Mitsui Trust Bank. Met de aangetrokken middelen heeft de aflossing plaatsgevonden van de door beide partners verstrekte leningen en kapitaal aan het windpark. Deze projectfinanciering wordt gedurende 13,5 jaar afgelost met als laatste aflossingsdatum 31 december 2029. De leningen kennen een variabele 6 maands Euribor-rente (met een minimum van 0%) waarvan het variabele renterisico voor een substantieel gedeelte door middel van interest rate swaps is afgedekt. Deze derivaten en de variabele rentebetalingen zijn ingebracht in een hedge-relatie volgens de principes van kasstroomafdekking.

Er is in de eerste helft van 2016 geen kortlopend krediet aangetrokken. De reguliere aflossingen van de langlopende verplichtingen in het eerste halfjaar bedragen ca. € 52 mln. (eerste halfjaar 2015: € 30 mln.).

12. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Juridische procedures

Eneco Groep is betrokken bij een aantal juridische claims en procedures die verband houden met de bedrijfsactiviteiten, ofwel als eiser ofwel als gedaagde. Het management zorgt ervoor dat deze zaken goed behartigd worden. Bij sommige van deze zaken kunnen bedragen worden geëist die significant zijn voor de geconsolideerde halfjaarcijfers.

Aansprakelijkheden en voorwaardelijke verplichtingen in relatie tot deze claims en procedures worden periodiek beoordeeld op basis van de meest recente beschikbare informatie. Hierbij wordt regelmatig gebruik gemaakt van de adviezen van juristen en andere specialisten. Een voorziening wordt alleen getroffen als een negatieve uitkomst van de procedure 'waarschijnlijk' ('probable') wordt geacht en het bedrag van het verwachte verlies redelijkerwijs kan worden ingeschat. De daadwerkelijke uitkomst van een claim of procedure kan anders zijn dan de eerder ingeschatte aansprakelijkheid, en als gevolg daarvan een materieel negatief effect hebben op de financiële prestaties en positie van de Groep.

Arrest Hoge Raad over splitsing

Binnen de Eneco Groep bevinden zich zowel vennootschappen die zich toeleggen op het beheer van elektriciteits- en gasnetwerken als vennootschappen die zich toeleggen op de productie en levering van en de handel in elektriciteit en gas. Dit is op grond van de wettelijke bepalingen over het zogeheten groepsverbod (ook wel gedwongen splitsing genoemd) niet toegestaan.

De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 arrest gewezen over de gedwongen splitsing van Nederlandse geïntegreerde energiebedrijven. De Hoge Raad oordeelde dat het verplichte groepsverbod uit de Elektriciteits- en Gaswet niet in strijd is met het vrije verkeer van kapitaal en de vrijheid van vestiging, zoals opgenomen in het (Europese) Unierecht. Voor een uitspraak of gedwongen splitsing in strijd is met het recht op bescherming van eigendom (artikel 1 Eerste Protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM)), waar Eneco (en Delta) ook een beroep op doen, heeft de Hoge Raad de zaak ter verdere behandeling naar het Gerechtshof van Amsterdam verwezen. Dit Hof moet dan toetsen of het groepsverbod in strijd is met het genoemde artikel uit het Eerste Protocol. Deze verwijzingsprocedure is in 2015 bij het Hof Amsterdam aanhangig gemaakt. Het Gerechtshof Amsterdam doet naar verwachting op 6 september aanstaande uitspraak. Hangende deze juridische procedure duurt derhalve de onzekerheid voort omtrent de vraag of het groepsverbod uiteindelijk rechtsgeldig is.

Inmiddels heeft de Autoriteit Consument & Markt (ACM) een zogenaamd handhavingsbesluit genomen ten gevolge waarvan de Eneco Groep uiterlijk 31 januari 2017 moet zijn gesplitst. Dit op straffe van een dwangsom van € 4,5 mln per week, met een maximum van € 90 mln. Op 13 januari 2016 diende Eneco Holding N.V. een bezwaarschrift in tegen dit handhavingsbesluit. Het bezwaar van Eneco Holding N.V. is inmiddels door de ACM afgewezen. Eneco Holding N.V. gaat in beroep bij de rechter tegen deze afwijzing.

Eneco Holding N.V. heeft in mei 2016 bij de ACM een gewijzigd splitsingsplan ingediend. De inmiddels van ACM ontvangen reactie op Eneco's splitsingsplan is nog onderwerp van overleg tussen de ACM en Eneco. Verder is Eneco in afwachting van een schriftelijke reactie van de minister van Economische Zaken (EZ). Ondanks het voortzetten van haar verzet tegen gedwongen splitsing, is Eneco Holding N.V. noodgedwongen gestart met het treffen van voorbereidingen voor een effectuering van een splitsing teneinde op 31 januari 2017 aan het handhavingsbesluit van de ACM te kunnen voldoen.

Overige niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Eneco heeft inkoopverplichtingen voor energie ter grootte van € 5,7 mld. (31 december 2015: € 5,9 mld.). Daartegenover staan reeds afgesloten verkoopverplichtingen, met name voor de zakelijke markt, ter grootte van € 2,7 mld. (31 december 2015: € 2,6 mld.). Deze inkoop- en verkoop-contracten hebben betrekking op toekomstige leveringen. Voor de inkoop van warmte zijn verplichtingen ter grootte van € 0,6 mld. (31 december 2015: € 0,8 mld.) aangegaan. De jaarlijkse verkoopverplichting voor onbepaalde tijd van warmte bedraagt € 0,3 mld. (31 december 2015: € 0,3 mld.).

Eneco heeft aan derden concern- en bankgaranties verstrekt ter grootte van € 0,4 mld. (31 december 2015: € 0,4 mld.), hiervan is € 0,3 mld. (31 december 2015: € 0,3 mld.) door Eneco Holding N.V. afgegeven. De resterende concern- en bankgaranties zijn verstrekt door dochtermaatschappijen van Eneco Holding N.V. waarvoor een 403-verklaring is afgegeven.

13. Kastroom uit investeringsactiviteiten

De investeringen in materiële en immateriële vaste activa gedurende het eerste halfjaar bedragen € 230 mln. (eerste halfjaar 2015: € 328 mln.) en hebben betrekking op nieuw productievermogen, uitbreiding en vervanging van de energienetwerken en uitrol van de slimme meters.

Beoordelingsverklaring

Aan de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur van Eneco Holding N.V.

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers van Eneco Holding N.V. te Rotterdam bestaande uit de geconsolideerde winst- en verliesrekening, geconsolideerde balans per 30 juni 2016, geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, geconsolideerd kasstroomoverzicht, geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen en geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 beoordeeld. Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 2410, 'Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit'. Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers over de periode 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2016 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse Financiële Verslaggeving' zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Rotterdam, 4 augustus 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend,

Drs. J.A. de Bruin RA